

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Sălăște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crisana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 18 Martie 1906.

Nr. 11.

Institutele de bani din Ungaria în 1894 și 1904.

Sub titlul acesta revista „Pénzintézet” Szemle” publică în ultimul său număr 8—9 o interesantă tabelă statistică, cuprinzând date asupra numărului institutelor de bani de pe întreg teritoriul Ungariei propriu zise în anii 1894 și 1904, din care se vede rează dezvoltarea extraordinară ce au luat în patria noastră institutele financiare în deceniul ultim.

Reproducem în cele următoare datele mai principale ale acestei statistice, completându-o cu o mică statistică proprie asupra numărului institutelor de bani române în 1894 și 1904 și anume atât în totalitatea lor, cât și îndeosebi în singuraticile comitate din regiunile locuite de poporul nostru.

Numărul total al institutelor de bani în ființă în Ungaria la anul 1894 au fost de 1597 dintre cari române 45. Până în anul 1904 numărul totalității institutelor de bani s'a urcat la 3612, al băncilor române la 112.

După diferitele regiuni ale țării cele mai multe institute de bani s'au aflat atât în 1894, cât și în 1904 în ținutul dintre Dunăre și Tisa, anume 405 la 1894 și 745 la 1904. În cifrele acestea se cuprind și institutele din Budapesta, cari s'au înmulțit în ultimul deceniu dela 60 la 176. În comitatele deastânga Dunării au fost la 1894 126 și la 1904 311 institute de bani; în ținutul deadreapta Dunării 337 la 1894 și 609 la 1904. Ținutul deadreapta Tisei a avut la 1894 126 și la 1904 274 institute financiare; în fine numărul institutelor de bani din comitatele deastânga Tisei a fost la 1894 162 și la 1904 452. În comitatele acestea, locuite deja de Români la 1894 n'am avut decât 2 bănci românești; la 1904 numărul acestora a fost deja de 5, anume în comitatul Bihor 1 dintre 91 de bănci; în comitatul Sătmăr 2 dintre 67 bănci și în fine în comitatul Selagiu 2 dintre 50 bănci.

În comitatele dintre Tisa și Murăș unde la 1894 au fost 212, iar la 1904 615 institute de bani, băncile noastre sunt deja mai bine reprezentate. Anume

am avut la 1894 în total 11 institute de bani române, 1 dintre 23 în comitatul Arad, 4 dintre 21 în comitatul Caraș-Severin, 1 dintre 86 în Torontal și 5 dintre 64 în comitatul Timiș. La 1904 numărul total al băncilor române din comitatele acestea a fost de 33, anume în comitatul Arad 2 bănci dintre 55; în comitatul Cenad 1 dintre 34; în comitatul Caraș-Severin 13 dintre 81; în comitatul Timiș 14 dintre 215 și în fine în comitatul Torontal 3 dintre 230. Dintre toate comitatele Ungariei, cu excepțiunea comitatului Pesta incl. capitala Budapesta, comitatul Torontal are cele mai multe institute de bani.

În comitatele transilvănene au fost la 1894 în total 225 institute de bani, dintre cari românești 32, iar la 1904 în total rotund 600 și dintre acestea românești 63. Anume au fost în Alba-inferioară la 1894 4 bănci române dintre 14, în 1904 6 dintre 24; în Bistrița-Năsăud la 1894 7 bănci române dintre 19, la 1904 10 dintre 37; în Brașov 1 dintre 13 în 1894 și 3 din 22 în 1904; în Ciuc au fost la 1894 9 institute de bani, dintre cari nici unul românesc, la 1904 30 cu 1 românesc; în Făgăraș dintre 5 institute de bani în 1894 au fost române 4; la 1904 dintre 17 au fost române 8. Comitatul Trei-Scaune cu 12 bănci în 1894 și 49 în 1904 n'are nici o banca românească. Comitatul Hunedoara dintre 12 bănci la 1894 a avut 6 române, iar la 1904 dintre 45 12. Târnava-mică n'a avut nici la 1894 și nici la 1904 bancă românească; numărul institutelor de bani din acest comitat s'a înmulțit de altcum în cei 10 ani 1894—1904 dela 6 la 36. Comitatul Cluj cu 1 bancă românească dintre 20 în 1894, are la 1904 63 bănci, dintre cari 2 române. Murăș-Turda cu 21 bănci la 1894 și 51 la 1904 a rămas în acelaș interval cu o singură bancă românească. Târnava-mare a avut la 1894 17 bănci, dintre cari nici una românească, la 1904 65, dintre cari române 4. Acest comitat a avut la 1904 dintre toate comitatele transilvănene cele mai multe institute de bani. După el vine imediat comitatul Sibiiului cu 28 bănci la 1894, dintre cari române 5 și cu 60 în 1904 dintre cari 10 române. În Solnoc-Dobăca s'au înmulțit institutele de bani din anul

1894—1904 dela 16 la 38 și au fost române la 1894 2 și la 1904 4. Turda-Arieș a avut în 1894 dintre 11 institute de bani 2 române și la 1904 dintre 28 3. Comitatul Odorheiu în fine cu 12 bănci la 1894 și 38 la 1904 n'are nici o bancă românească.

De însemnat este, că la compunerea acestei statistice referitoare la băncile noastre s'au luat de bază datele din „Compasul românesc” pe 1895 și „Anuarul Băncilor Române” pe 1906.

Situația tezaurului public ungar.

În zilele acestea ministrul de finanțe a dat publicității datele referitoare la veniturile și cheltuielile statului în cartalul IV al anului 1905, pe baza cărora ne putem face acum o iconă asupra întregului financiar 1905.

Conform datelor publicate veniturile anului 1905 sunt cu K 160.689,946, iar cheltuielile cu K 42.788,266 mai mici decât în anul precedent. Va să zică bilanțul anului 1905 se prezintă cu K 117.901,679 mai nefavorabil, decât bilanțul anului 1904. Veniturile cartalului IV al anului 1905 s'au cifrat cu K 269.870,715, au fost deci cu K 69.592,224 mai mici decât în 1904, când ele s'au urcat la K 339.462,939. Cheltuielile s'au cifrat cu K 277.895,822, va să zică mai puțin cu K 33.729,239 decât în 1904, când au fost de K 311.625,062.

Ce privește rezultatul final al anului 1905 este de observat, că cheltuielile de investițiune făcute pe baza articolului de lege XIV din 1904 au fost considerate în 1904 încă la portfoliile respective, pe când 1905 ele sunt deja prezentate separat de alte cheltuieli. Conziderând deci cheltuielile de K 37.795,614 făcute în 1905 pe baza articol. de lege XIV din 1904, precum și faptul că investițiunile făcute în 1905 pe baza art. de lege XXX din 1897 au reclamat cu K 13.465,011 mai puține cheltuieli decât în 1904, că totalul cheltuielilor anului 1905 este cu K 18.457,664 mai mic decât în 1904, iar bilanțul anului 1905 se prezintă cu K 142.232,281 mai nefavorabil decât în 1904. La rezultatul nefavorabil al veniturilor trebuie din contră conziderat, că comparația se face cu rezultatul anului 1904 deosebit de favorabil. Și anume fiindcă în 1904 s'au încasat afară de contribuțiunile și competențele curente încă și contribuțiunile și competențele neincurse în timpul de ex-lex al anului 1903. Din motivul acesta diferențele în minus ale intratelor din 1905, deși conziderabile, totuși în realitate nu sunt atât de mari, decât cum le prezintă cifrele absolute. Abstrăgând de reducerile provocate de starea de ex-lex, veniturile și rezultatele realizate în anul trecut se pot numi favorabile, pentru că în butul reducerii relative de K 165,5 mil., ce se arată la contribuțiunile directe și la competențele erariale, la totalul veniturilor reducerea este numai de K 160 mil. și bilanțul anului 1905 se încheie numai cu K 142,2 mil. mai nefavorabil decât în 1904, astfel că neluând în conziderare reducerea din cauza ex-lex-ului, veniturile de fapt sunt cu K 5,5 mil. mai mari, iar bilanțul cu K 23,3 mil. mai favorabil decât în 1904. În comparație cu anul 1904 se arată creșteri mai însemnate: la timbre de K 1.298.344; la monopolul tutunului de K 3.174,769; la monopolul sării K 1.897.886; la fabricile de fier reg. ung. de stat K 1.520,605; la diferite venituri ordinare ale portfoliului financiar K 1.174,565; la poștă, telegraf și te-

lefon K 3.869,172; la căile ferate de stat K 13.153,052; la pădurile erariale K 1.298,482; din contră s'au redus în măsură însemnată veniturile la: contribuțiunile directe cu K 141.133,214 și la competențele erariale cu K 24.392,872. Reducerea de K 10.013,653 dela contribuțiunile de conzum și asupra beuturilor sunt în parte numai aparente.

Studii practice de bancă.

(Continuare.)

Afacerile de efecte.

Am arătat la începutul capitoului prezent, că acest institut se ocupă cu vânzarea și cumpărarea de tot felul de efecte publice și acții, cu rescumpărarea și escontarea cupoanelor și efectelor sortate, cu primirea de efecte în depozit și acordarea de împrumuturi pe lombard etc.

În general pentru toate hârtiile de valoare ce intră și ies la sau dela institut se conduce un *jurnal al efectelor*, care, cum am văzut, se conduce de calculatorul dela secția de calculare a efectelor și în care se introduce zi de zi în mod cronologic toate efectele ce se primesc și se dau. Afară de acest jurnal — cum deasemenea am văzut — se mai poartă pentru control și evidența efectelor atât după proprietarii lor cât și după gen.

În special pentru efectele primite ca depozit se poartă o *carte de depozite* cu conturi pentru fiecare deponent, în care se introduc efectele depozitate, respective cele ridicate din depozit. Cartea aceasta, care conține date exclusiv despre efecte, se încheie în fiecare lună, stabilindu-se saldul efectelor, sald care trebuie să consune cu stocul efectelor depozitate aflătoare la cassa centrală. Notăm aci, că efectele depozitate ale institutelor asociate se păstrează și se administrează fără nici o taxă.

Pentru efectele pe cari se dau avansuri, adică pentru cele ce se lombardează se poartă *cartea lombardelor fixe* care e foliată și cuprinde câte două conturi pe folio cu următoarele împărțiri: datul, numărul bucăților sau valoarea nominală, descrierea lombardului, suma împrumutată, scadența, zile de întârziere, interese, competența de timbru și suma totală. Aceste toate pe fața stângă a foliului. Pe partea dreaptă se înseamnă datul și suma împrumutului replătit, datul și numărul bucăților sau valoarea nominală a valorilor înarzoiate și în fine o coloană pentru observări, în care de regulă se însemnează procentul cu care s'a acordat împrumutul. Ca registre auxiliare au a se conduce un scadențar al împrumuturilor, un index al debitorilor și o carte a evidențelor de dări și competențe.

Împrumuturile pe efecte pot fi de două feluri și anume sau așa că pe baza efectelor lombardate se deschide cont curent, care se încheie tot din trei în trei luni, deci interesele ce se socotesc sunt decurzive, sau așa că pentru efectele lombardate se dau împrumuturi la cari interesele se plătesc anticipativ din trei în trei luni. Aceste din urmă sunt împrumuturi fixe.

Procedura la acordarea acestor împrumuturi e următoarea. Celui ce vrea să i-se deschidă cont curent sau să i-se dea un împrumut anumit i-se comunică condițiunile, pe cari dacă le primește, face o notă despre efectele ce voințe să lombardeze, notă, care cum am văzut e dată cu efecte cu tot la secția de calculare. Că ce se întâmplă la această secție știm deja. Rămâne numai să mai reamintim încă odată,

că despre efectele depuse partidei i se dă un document de lombard din partea cassei, care în schimb ia un contradocument dela aceeași partidă, prin care aceasta se obligă la respectarea condițiilor sub cari i-s'a acordat împrumutul.

Procedurile pentru ridicarea bonurilor de cont curent sunt aceleași ca cele descrise la conturi curente.

Dacă debitorul voiește să ridice o parte din hârțile de valoare lombardate, înainte de toate controlorul e chemat să examineze dacă efectele ce vor rămâne oferă acoperire pentru debitul existent; dacă oferă, atunci efectele cerute se pot reînapoia; dacă nu, debitorul ca să le poată ridica va trebui să achite din împrumutul său o astfel de sumă, încât restul ce mai rămâne neachitat să fie acoperit prin efectele ce rămân și pe mai departe lombardate. Orice schimbare în stocul efectelor lombardate trebuie însemnată în coloanele corespunzătoare ale ambelor documente de lombard. Când întreg debitul e plătit, efectele se extradează pe lângă nimicirea ambelor documente de lombard.

Replătiri din împrumuturile pe lombard se pot face și fără prezentarea documentului de lombard. Efectele însă se reînapoiază numai pe lângă prezentarea acestui document, care dacă se perde, trebuie nimicit pe cale judecătorească. În acest caz efectele se extradează pe baza deciziei judecătorești.

Contabilitatea.

Toate documentele originale, iar pentru acele afaceri unde cele originale s'au dat la partide ca de ex.: epistole, adeverințe de cassă etc. copiile lor se trec la contabilitate pentru a fi contabilizate.

Ca cărți principale de contabilitate se poartă, *Cassa*, *Prima-Nota* și *Maestru*. Cele două dintâi se poartă pe coale singuratiche, timbrate, cari la finea anului se leagă. Maestrul însă se poartă legat. Afacerile de bani gata se introduc per *Cassa* pe baza documentelor de cassă; cele de credit per *Prima-Nota* din corespondențe și alte documente justificative. Atât în *Cassă* cât și în *Prima-nota* trecerile se fac zilnic. Tot asemenea din aceste două în *Maestru*.

Contabilitatea mai conduce — cum am amintit *Cărțile de depuneri*, cari sunt în multe privințe deosebite de cele ce le-am văzut în aplicare la institutele cercetate până acum. Aceste conțin coloane pentru următoarele date: datul, explicări (depuneri sau ridicări) suma depusă, suma ridicată, soldul acestora, zile, numeri de interese, interese și observări. E clar deci că în cărți cu astfel de împărțire avem totdeauna soldul depunerii. Interesele se calculează dela sold. Deosebit de practica observată la alte institute, aci se calculează și se înseamnă și numerii de interese nu numai interesele. Incolo ca și la băncile din Cluj fiecare cont își are libel corespunzător cu acelaș număr. La cărțile de depuneri se poartă și un index al depozitorilor.

Tot contabilitatea conduce — cum deasemenea am amintit — și *Cărțile conturilor curente*, cu împărțirea uzitată de folio. Calculările se fac după metoda retrograd și sunt totdeauna controlate de doi funcționari. Metoda retrograd se impune cu deosebire din motiv, că banca lucrând cu etalon mic, e necețitată să țină samă de orice fluctuațiune a etalonului oficial și de pe piață și să și-l schimbe și pe al său după împrejurări.

În al treilea rând între registrele ce le mai poartă contabilitatea amintim *Cărțile de lombard*, cari spre deosebire de alte cărți de acest fel ce am văzut până acum, se poartă paginat și pe fiecare pagină sunt două

conturi, ambele ale unuia și aceluiaș debitor. Contul de deasupra conține date referitoare la lombard ca de ex. datul, numărul efectelor, genul acestora, valoarea nominală, valoarea după curs, apoi datul, numărul și valoarea efectelor reînapoiate. În celălalt cont, în cel de desubt se ține evidență despre datele referitoare la împrumutul pe lombard cum sunt: datul, suma împrumutată, numărul și datul foii de cassă, amortizări din capital, interese plătite, capital restant, scadența, competențe de timbru și observări. Urmează dară, că pe când în alte cărți de lombard aceste două conturi sunt cumulate într'unul singur, căci în unul și acelaș cont se ține evidență atât despre lombard cât și despre împrumut, aci sunt separate. Ne aducem însă aminte că secția efectelor publice încă poartă o carte a lombardelor dar nu cu împărțirea celei dela contabilitate. La cea dintâi aceste două conturi sunt cumulate, așa încât din punct de vedere al controlului e foarte bine că la contabilitate să se țină evidență separată despre efectele lombardate și separată despre împrumuturile acordate.

În fine pentru evidența efectelor publice depozitate și cele proprii ale institutului, pentru numerii efectelor publice, pentru monede, pentru evidența și scadențele cambiilor din portofoliu, pentru evidența cambiilor avizate ca domiciliate la institut, pentru spese etc., deasemenea contabilitatea poartă evidențe separate, despre cari nu mai vorbim în parte, deoarece cu foarte puțină deosebire, se asemănă cu evidențele de acelaș fel dela singuraticile secții.

Lucrările la secția de contabilitate sunt împărțite în modul următor:

șefcontabilul conduce maestrul, face bilanțele de verificare și încheierile anuale. Aceste din urmă sub controlul directorului;

contabilul conduce prima-nota și celelalte cărți de conturi, cărțile de depuneri, de conturi curente, lombarde etc.;

practicantii conduc cassa și evidențele de cari am amintit.

Procedura la lucrările zilnice e următoarea:

Contabilul primește coala de cassă cu documentele ei din ziua precedentă, precum și consemnările efectelor și cambiilor intrate și eșite. Documentele primite le examinează atât din punct de vedere formal, adică dacă sunt subscrise și vidimate de cei în drept, cât și din punct de vedere al exactității calculărilor făcute. În acelaș timp contabilul primește epistolele sosite în ziua precedentă și copiile celor trimise, pe cari le dă unui practicant să le controleze cu cartea de poștă dacă sunt toate și în regulă și dacă s'a răspuns la toate. Contabilul însuș controlează apoi dacă s'au făcut toate epistolele reclamate de afacerile executate în ziua precedentă. Dacă documentele de cassă și corespondențele sunt aflate în regulă se purcede la contabilizare.

Documentele privitoare la cassă se dau unui practicant, care și-le grupează după conturi și și-le trece în jurnalul de cassă. Acest jurnal e foliat și are pe fiecare față trei coloane pentru sume. În coloana întâi se trec sumele referitoare la singuraticile documente, în a doua se adună sumele privitoare la unul și acelaș cont, sume cari au să fie trecute în *Maestru* și în fine în coloana a treia totalul acestor sume, adică sumele de circulație.

În aceeaș vreme contabilul face prima-nota. Apoi examinează și controlează lucrările de cassă ale practicantului și dacă le află exacte, din cassă și prima-nota face trecerile în cărțile de conturi. La aceste din urmă lucrări e ajutat și de practicantii. De regulă

toate aceste lucrări se fac în oarele dinainte de ameazi. În oarele de după ameazi contabilul și practicantii calculează interese de depuneri, de lombard, numerii de interese la conturile curente, pregătesc extrase etc. Pentru extrase e responsabil contabilul, care le subscrie în numele contabilității. Contabilul poartă și niște însemnări, am putea zice un scontro al portofoliului cambial, în care induce zi de zi suma cambiilor intrate și eșite, specificându-le pe cele trimise spre incasso pe piețe străine, pe cele reescontate și pe cele rămase la cassă. Ori aceasta se face pentru a se ști în toată ziua starea portofoliului cambial.

Șefcontabilul de regulă trece în oarele de după ameazi. În fiecare lună face bilanț de verificare, pe care îl prezintă directorului. La încheierile anuale mai întâi se pregătesc calculările și extrasele din cărțile de depuneri. Extrasele se dau apoi la secția de calculare ca să introducă în foite de control ale depunerilor interesele de capitalizat. Se fac apoi încheierile și extrasele la conturi curente, împrumuturi pe lombard, ale portofoliului cambial etc. După ce toate acestea sunt făcute și numerii de interese pentru pozițiile tranzitorice calculați, bilanțul brut, extrasele și consemnările auxiliare se transpun directorului, care dispune încheierea.

Chestiunile de poștă.

Epistolele și valorile ce sosesc cu poșta pentru institut se primesc și se achitează de doi funcționari anume încredințați și plenipotențiați cu aceasta. Deschiderea poștei se face de cei doi funcționari ce o primesc și de director. Excepție fac epistolele simple și telegramele pe cari le poate desface și numai directorul singur. La deschiderea poștei se purcede în modul următor: Unul dintre cei doi funcționari desface epistolele și le cetește în vreme ce celalalt le introduce în cartea de poștă. Valorile ce sunt alăturate la epistole se controlează și dacă sunt toate se pun într'o cassetă anume spre acest scop, unde se păstrează până se predau celor ce au să le primească și administreze. Cartea de poștă, în care am zis că se introduc epistolele, conține următoarele date: numele și locuința trimițătorului, suma avizată (efecte, cambii etc.), suma sosită, eventualul porto ce s'a plătit de institut și numele funcționarului căruia se dă afacerea spre rezolvire. Și deoarece această carte este importantă din punct de vedere al controlului, în ea se introduc nu numai epistolele sosite, ci și cele ce din inițiativa directorului se trimit la partide în afacerile institutului. După ce s'au făcut introducerile în cartea de poștă, epistolele eventual actele sosite se dau singuraticilor referenți ca să le rezolvească. Cartea de poștă, întocmai ca și documentele de cassă e așa întocmită încât se face cu ajutorul hârtiei de copiat în mai multe exemplare și anume pe lângă foaia originală încă în trei copii, cari se detașază din carte și se dau, una cassarului, una corespondentului și una calculatorului dela secția principală de calculare pentru ca aceștia să cunoască toate cauzele ce sunt de rezolvat. Valorile se dau cassierului cu propria sa subscriere că le-a primit.

Corespondența.

Pe baza epistolelor primite, a copiilor de documente de afacere și a copiilor de telegrame, corespondentul face răspunsurile necesare, după ce a cerut în privința aceasta îndrumări dela director. Epistolele cari conțin ordine și dispozițiuni pentru mai târziu, se rezolvă numai după ce s'au arătat funcționarilor interesați ca să-și facă însemnări despre chestiunile

de indeplinit. Despre epistolele ce se trimit se face o consemnare care se alătură la cartea cu care epistolele se dau la subscriere. Tot la această carte se alătură și epistolele primite, documentele justificative etc. pentru ca directorul să poată controla aceea ce subscrie. Cartea aceasta despre care vorbim constă din file mari de carton sugativ. Intre fiecare două pagini se pune câte o epistolă de subscris, la care se alătură și documentele justificative. În chipul acesta aranjate epistolele se prezintă directorului, care ia foaie de foaie, cercetează epistolă de epistolă și dacă le află în regulă le subscrie. După consemnarea epistolelor ce se trimit se face și o copie, care — încă înainte de ce epistolele ar fi subscrise — se dă expeditorului, ca să pregătească adresele de lipsă. Copierea epistolelor se face prin un servitor, sub supraveghierea unui funcționar, care se îngrijește ca copiile epistolelor să fie transpuse la contabilitate. Covertarea respective împachetarea poștei se face prin doi funcționari anume destinați cu aceasta, cari adevăresc în cartea de poștă cu subscrierile lor că epistolele s'au trimis. Tot acești funcționari controlează dacă partidele s'au debitat cu valoarea portului poștal.

Arhiva.

Epistolele originale primite, precum și copiile celor trimise, tot asemenea și alte documente justificative după ce s'au contabilizat, dacă directorul nu dispune altcum se trec la arhivă. Cărțile de contabilitate și documentele se țin în cassa centrală, de unde numai după cinci ani se transpun la arhivă. Arhiva se administrează prin arhivar. Acesta primește toate actele de arhivă pe baza unui registru de inmanuare. Fiecare partidă are un dosar în care i-se păstrează toate actele privitoare la dânsa. Arhivarul păstrează toate soiurile de tipărituri ale institutului despre cari conduce scontri, în cari însemnează tot ce primește și tot ce dă. În sfârșit amintim că arhivarul este totodată și bibliotecarul institutului. Despre cărțile din bibliotecă poartă un registru curent.

Acte din arhivă se dau chiar și funcționarilor numai pe lângă revers. Funcționarii sunt datori să le reinapoizeze în aceiaș zi.

După cum se vede arhiva e simplu aranjată. Aceasta e cu puțință din cauză că institutul lucrează relativ cu puține partide, căci cum știm lucrează aproape numai cu institute și cu escontul acestora și apoi nu se ocupă cu împrumuturi ipotecare, cari la orice institut complică foarte mult arhiva.

Încheierile și scontrările de zi.

Poate că nu vom putea încheia mai bine descrierea administrației acestui institut decât dacă vom expune și felul minuțios cum se fac încheierile și scontrările de zi sub controlul directorului.

Am văzut că coala de cassă se pregătește de secția principală de calculare, că tot acolo se face consemnări despre cambiile escontate, achitate și pendente și că secția de calculare a efectelor încă face o consemnare a efectelor intrate și eșite. Ei bine, coala de cassă cu documentele originale de cassă, consemnarea cambiilor cu cambiile însaș și consemnarea efectelor cu efectele ce-i aparțin se prezintă directorului. Directorul ia coala de cassă, cercetează document de document și dacă le află în regulă face un semn pe ele, pentru că contabilitatea n'are voie să introducă documente nevidimate de director. Apoi adună coala de cassă și controlează dacă saldul arătat e exact. Tot atunci cassierul își numără saldul aflător la dânsul, care dacă consună cu cel din coală, aceasta

se subscrie de cassier, controlor și director. Ia apoi consemnarea cambiilor și a efectelor și constată dacă aceste consună cu cambiile respective efectele prezentate. Aceste consemnări se subscriu, iar cambiile și efectele se predau cassierului, care le pune în cassa centrală.

Am arătat mai înainte, că pentru cambiile scadente în ziua următoare se pregătește o consemnare. Această consemnare trebuie să fie gata la încheierea de zi, deoarece trebuie prezentată directorului. Directorul pe baza acestei consemnări îi dă cassierului cambiile scadente în ziua următoare, înțelegem cele ce se află în portofoliu. Și dacă s'au anunțat ridicări de efecte pe a doua zi, le predă și pe aceste, dacă despre ele s'a făcut revers și consemnări în regulă. Cassierul atâta saldul de bani, cât și cambiile și eventual efectele ce i-se predau și-le pune într'o casetă, pe care și-o incuie și cheia o ia cu dânsul. Casetă o pune în cassă, care se incuie. A doua zi la deschiderea cassei, își ia caseta în care are tot cei trebuie pentru ziua de afaceri. Intrucât banii nu i-ar fi suficienți, ori ar avea lipsă de efecte, le poate ridica — cum am amintit — în decursul afacerilor dela cassa centrală.

Ioan I. Lăpădatu.

(Va urma).

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 9 Martie 1906.

Situația pieței interne de bani nici în ultima săptămână nu s'a întors spre mai bine, căci deși cere-rile s'au mai împuținat și medio a trecut fără nici o greutate discontul totuș se menține la nivelul ureat dela începutul anului. Cambiile morilor s'au putut plasa în B.-Pesta numai cu $4\frac{7}{8}\%$, iar cambiile de portofoliu s'au discontat în Viena numai cu $4\frac{1}{4}\%$, iar B.-Pesta cu $4\frac{1}{2}$ — $4\frac{3}{4}\%$.

În piețele externe situația s'a mai ameliorat, reducându-se în Londra discontul privat la $3\frac{7}{16}\%$, iar prețul banilor de zi la 3% .

Parisul dispune de numărare abundanță și în urma acestei împrejurări discontul privat a scăzut la $2\frac{5}{8}\%$.

În Berlin emisiunea bonurilor de tezaur a provocat în mod trecător urcarea etalonului privat la $4\frac{1}{8}\%$, care însă s'a redus în curând iarăș la 4% .

Etalonul oficial al băncilor de emisiune este următorul: Banca Austro-Ungară $4\frac{1}{2}\%$. Banca Națională a României 5% . Banca imperială Germană 5% . Banca Angliei 4% și Banca Franciei 3% .

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Ardeleana*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Orăștie. Bilanțul acestui institut pe 1905 s'a încheiat, precum constată și direcțiunea în raportul său către adunarea generală, aproape la toți ramii de afaceri cu un progres indestulitor față de 1904. Activele au crescut cu K 157,275.— (starea K 4.450,826.—), Cambiile cu giranți s'au sporit cu K 75,081.— la K 1.762,106.—, Imprumaturile hipotecare dela K 525,995.— la K 542,467 și Imprumut. pe obligațiuni cu K 65,683.— (starea K 249,122.—). Asemenea s'au sporit la pasive Depozitele spre fructificare cu K 205,950.— la K 2.676,634.—, pe când

Reescontul se prezintă cu K 689,603.— față de K 749,452.— în 1904. În întreprinderea electrică R. Kaess a avut investit acest institut la finele anului 1905 K 434,418.— (cu aproximativ K 23,000 — mai mult decât în 1904) care sumă s'a fructificat, precum raportează direcțiunea cu $6\frac{1}{2}\%$. Fondurile proprii s'au cifrat la finele anului 1905 cu K 910,948.—, din cari Rezervele fac — după-ce s'au amortizat din ele pretenziuni dubioase de K 9,353.— — K 340,422.— față de K 332,434.— în 1904, iar Fondul de penziune K 70,524.—, în creștere față de 1904 cu circa K 3,000.—. Efectele publice, ce le posedă acest institut se cifrează cu K 211,942.— față de K 176,360.— în 1904. Din suma de K 211,942.— sunt lombardabile la Banca Austro-Ungară K 181,324.—. Venitul brut al anului 1905 s'a cifrat cu K 329,463.— (+ față de 1904 K 36.011.—), iar profitul net de K 89,999.81 este cu K 9,826.— mai mare decât în anul precedent.

Adunarea generală s'a ținut la 8 Martie st. n. 1906 sub prezidiul vicepreședintelui dl Elie Popoviciu, fiind notar dl Valer de Orbonașiu, iar verificători ai procesului verbal domnii Petru Belei și Simion Vlad.

Profitul net de K 89,999.81 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 50,000.—. Fondului de rezervă general și special și fondului de penziuni K 23,250.—. Scopuri filantropice-culturale K 3,900.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 7,150.—. Tantiemă directorului 1.300.—. Tantiemă funcționarilor K 3,900.—. Profit transportat K 499.81.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Pentru „Casa Națională“ înființândă în Orăștie K 3.000.—. Pentru anticipațiuni restituiri K 600.—. Pentru Muzeul național al „Asociațiunii“ K 200.—. Lăsați la dispoziția direcțiunii K 100.—.

Dividenda s'a fixat cu K 10% = K 10.— de coupon și se plătește imediat după adunarea generală.

În direcțiune s'au ales domnii: Dr. Aurel Vlad, Dr. Romul Dobo, Elie Popoviciu, Daniil David, Dr. Aurel Oprea și Silviu Dămian. Membrii, cari nu au fost sub alegere sunt: Nicolau Vlad, Ioan Branga și Nicolau Andreiu.

S'a aprobat contractul, încheiat cu d-nul Ioan I. Lăpădatu, secretar-șefcontabil și s'a modificat regulamentul de serviciu al funcționarilor.

„*Brădetul*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Orlat. Al XII lea an de gestiune al acestui institut s'a încheiat cu active de K 435,421.— (în 1904 K 407,194.—) și la un venit brut de K 35,839.— (în 1904 K 32,491.—) cu un profit net de K 7,818.— cu K 367.— mai mare decât în anul precedent. Pozițiile active arată puține schimbări față de 1904. Escontul prezintă starea de K 116,994.— (în 1904 K 114,522.—), Imprumaturile hipotecare K 107,015.— (în 1904 K 104,437.—), Imprumaturile pe obligațiuni K 80,211.— față de K 82,676.—. O creștere mai însemnată vedem la Depuneri proprii anume dela K 74,099.— la K 102,145.—, ceace denotă o mare abundență de bani, deși Depozitele spre fructificare de K 345,392.— dela finele anului 1904 s'au redus până la finele anului expirat la suma de K 337,535.—, Rezervele se prezintă cu K 26,030.— (în 1904 K 21.695.—).

Adunarea generală este convocată pe 22 Martie a. c. La ordinea zilei este și modificarea statutelor.

„*Fortuna*“ institut de credit și economii, soc. pe acții în Rodna-veche. Bilanțul acestui institut pe ultimul

an de gestiune arată puține schimbări față de cel al anului precedent, singuraticile poziții ale activelor și pasivelor menținându-se aproape la același nivel, ca și în 1904. Anume se prezintă suma totală a activelor cu K 395,485.— (în 1904 K 392,525.—) Imprum. hipotecare cu K 105,833.— (în 1904 K 101,604.—); Imprum. pe obligațiuni K 76,210.— (față de 1904 de K 860.—); Escont cu K 137,678.— (în 1904 K 126,586.—) din care sumă sunt reescontate K 80,700.—. La Efecte proprii vedem o reducere dela K 14,000.— la K 6,000.—, iar poziția „Diverși debitori” se prezintă cu K 14,794.— față de K 23,672.— în 1904. Ce privește pasivele primul lucru, care-l remarcăm cu surprindere este, că acest institut s'a reintors iarăși la vechiul său obicei practicat până incluzive 1903 de a nu conșidera de loc *Interesele tranzitoare anticipate*. Acestea prezentate în bilanțul pe 1904 cu K 4,406.— lipsesc în ultimul bilanț cu totul, dovadă că direcțiunea n'a ținut strict cont de postulatele unui bilanț solid și real. Aceasta se poate afirma cu atât mai vărtos, cu cât între active figurează Interesele tranzitoare cu conșiderabila sumă de K 5,207.—. Conducătorii acestui institut ar trebui să-și tragă bine seama dacă este în interesul lor și a instituțiunii înșăși, de a urmă astfel la compunerea bilanțului.

Celelalte poziții prezintă de altcum următoarea stare: Depozitele spre fructificare K 206,265.— (în 1904 K 201,907.—) și Rezerve K 24,975 (față de 1904 de K 1,368.—). Câștigul curat este arătat cu K 4,818.—, arătând față de 1904 chiar o creștere de circa K 1,200.— Venitul brut a fost de K 35,135.— (în 1904 K 36,442.—). Adunarea generală este convocată pe 20 Martie a. c.

„*Furnica*”, *casă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș* și-a încheiat bilanțul pe 1905 cu active totale de K 1.464.223.— cu circa K 41.000.— mai mari decât în 1904. Ramii de afaceri activi arată cu excepțiunea Cred. camb. hip. și a Oblig. cu cavenții câte o creștere modestă față de 1904, anume s'a sporit Escontul cu circa K 26,000.— la K 961,004.—, din care sumă au fost reescontate abia K 28,495.— și Cred. de cont-curent dela K 16,906.— la K 47,881.—. Din contră s'au redus Cred. camb. cu acoperire hipotecară cu K 22,000.— la K 238,661.— și Imprum. pe oblig. cu cavenții cu circa K 6,800.— (starea K 57,823.—). O creștere de circa K 28,000.— se remarcă la Efectele publice, cari prezintă starea de K 59,535.—. Dintre pasive arată o creștere conșiderabilă de aproape K 191.500.— Depozitele spre fructificare, a căror stare la finea anului 1904 este de K 1.159.715.—. În urma acestei creșteri a și avut a lupta acest institut aproape întreg anul cu abundență de bani, ceea ce l-a îndemnat a reduce etalonul depunerilor noue cu $\frac{1}{2}\%$ la 4% . Rezervele, deși s'au amortizat din ele pretenziuni dubioase de K 2,175.— totuși s'au urcat cu circa K 10,000.— la K 79,529.— iar Fondul de penziuni arată o creștere dela K 24,699.— la K 27,431.—. Venitul brut de K 101,684.— este în reducere față de 1904 cu circa K 5,000.— pe când profitul net de K 24,550.— este aproape egal cu cel al anului precedent. Revirementul casei a fost de K 5.724,232.— (în 1904 K 6.702,362.—).

Adunarea generală este convocată pe 20 Martie a. c. Afară de obiectele obicinuite sunt la ordinea zilei și alegerea a doi membri în direcțiune cu mandat pe 3 ani și sub punct 2: „Raportul special al comitetului de supraveghiere”, în care organul de control probabil își dă seama asupra rezultatului reviziunii mai amănunțite efectuate la acest institut în urma întâmplărilor de acum 3 ani.

Asupra distribuirii profitului net de K 24,550-97 direcțiunea prezintă adunării generale următoarea propunere:

I. Să se dea acționarilor dividendă de 5% conform §-ului 47 din statute după capitalul societar de K 120,000.— K 6,000.—. II. Restul de K 18,550-97 să se împartă conform §-ului 47 din statute astfel: a) 10% tantiemă statutară membrilor direct. K 1,855-10. b) 2% tantiemă directorului executiv K 371-01. c) 2% tantiemă comitetului de supraveghiere K 371-01. d) 2% tantiemă funcționarilor societății K 371-01. e) 2% supradividendă la acționari K 2,400.—. f) dotațiune fondului de garanție K 10,582-84. g) dotațiune fondului de penziuni K 1.600.—. h) școalelor române confesionale din Făgăraș K 1,000.—.

Primită această propunere dividendă anului 1905 va fi de K 28.—, fondul de garanție va fi de K 30,112-66, iar fondul de penziuni va fi de K 29,031-81.

„*Lugoșana*”, *institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Lugoș*. Bilanțul pro 1905 al acestui institut, publicat între inserțiunile numărului nostru ultim s'a încheiat cu un total de active de K 2.468,400.—, cu circa K 150,000.— mai mare decât în 1904. Ramul principal de afaceri Escontul, arată numai o creștere neînsemnată de circa K 6,900.— (starea K 1.548,933.—), Cred. camb. cu acop. hipot. din contră s'au sporit cu aproape K 103,000.— la K 631,351.—, astfel că aceste două poziții se cifrează cu K 2.180,285.—. Efectele publice încă arată o creștere de circa K 12,700.— la K 25,641.—, o sumă care probabil se va mai augmenta în viitor. Poziția Diverse conturi debitoare și interese restante se prezintă cu K 24,077.—, față de K 32,287.— în 1904. O poziție însemnată a activelor o mai formează „Capital elocată la bănci străine” cu K 117,733.— (în 1904 K 103,618.—) care din punctul de vedere al plasării mai raționale a mijloacelor disponibile, eră mai bine să se întrebuinteze la reducerea Reescontului. Ce privește pasivele Depozit. spre fruct. acestea s'au sporit cu aproape K 135,000.— la conșiderabila sumă de K 1.544,299.— Rezervele se prezintă cu K 59,203.— cu circa K 4.000.— mai mari decât în 1904, iar Fondul de penziune este în creștere față de 1904 cu rotund K 500.— (starea K 17,949.—). Reescontul în fine este aproape egal cu cel dela finele anului 1904 (K 448,122.—). Venitul brut al anului 1905 se cifrează cu K 179,991.—, cu circa K 15,600.— mai mare decât în 1904, iar profitul net de K 38,154-12 este în reducere față de anul precedent cu K 1,266-83. Adunarea generală a fost convocată pe 15 crt., când au fost a se alege și doi membri în direcțiune și unul în comitetul de supraveghiere.

„*Olteana*”, *casă de economii, societate pe acțiuni în Viștea-inferioară* și-a încheiat bilanțul pe al XII-lea an de gestiune cu active de K 474,366.— față de K 391,140.— în 1904 și cu un profit net de K 7,460.— aproape egal cu cel al anului precedent. Principalul ram activ de afaceri Escontul, a crescut cu circa K 80,000.— la K 443,025.—, pe când Credit. camb. cu acop. hipotecară au rămas aproape staționare cu K 18,435.—. Ce privește pasivele, Capitalul societar în urma urcării lui din Fondul de rezervă, se prezintă cu K 80,000.—. Rezervele din contră sunt reduse la K 2,152.—. Depozitele spre fructific. de K 268,074.— sunt în creștere față de 1904 cu circa K 43,000.—, asemenea s'a sporit Reescontul dela K 68,700.— la K 101,879.—. O creștere însemnată mai arată Interesele tranzitoare anticipate, prezentate la K 34,000.—

int. incassate cu K 8,598— (in 1904 la K 26,352— K 4,129—). Venitul brut s'a cifrat cu K 35,022— (in 1904 K 26,448—).

Direcțiunea propune spre distribuire adunării generale convocată pe 19 Aprilie a. c. o dividendă de 5% = K 10— de cupon, față de K 8— in 1904.

*

„Silvania“, institut de credit și de economii, soc. pe acții in Șimleu. Anul 1905 a fost pentru institutul acesta un an favorabil, crescându-i în măsură însemnată atât totalul activelor, cât și profitul net. Primul se prezintă cu K 3.384.565— arătând față de 1904 o creștere de K 252,123—, iar profitul net de K 80,347— este mai mare decât în anul precedent cu circa K 19.700—. Cu excepțiunea Creditelor de cont-curent cari s'au redus cu circa K 72,200— la K 325.868— toți ramii de afaceri s'au sporit, anume: Escontul cu K 139,124— la K 1,960,024—, din care sumă au fost reescontate la finea anului 1905 K 885,295—; Imprumuturile hipotecare se prezintă cu K 678,755— față de K 493,063— in 1904; pe când Creditele personale arată numai o creștere mai mică, de K 9,507— la K 55,800—. Stocul de efecte publice asemenea a crescut cu mai mult de K 56,500— la frumoasa sumă de K 122.231—. La pasive remarcăm o creștere de aproape K 163,000— la Depozite spre fructificare, cari se cifrează cu considerabila sumă de K 1.767,045—. Fondul de rezervă deși s'au amortizat din el pretenziuni dubioase în sumă de K 6.524—, totuș se prezintă cu K 260,202— (in 1904 K 240,600—) și se va urcă cu dotațiunea anului curent la suma de K 300,000—, egală cu capitalul societar. Venitul brut al anului 1905 este de K 281,635— cu K 65.960— mai mare decât in 1904. Dintre cheltuieli arată o creștere însemnată față de 1904 Salarele, anume dela K 20,604— la K 31.582—, ceea ce rezultă din modificarea statutelor făcută în anul trecut, când s'au sistat tantiemele și în locul lor s'a fixat atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere salare fixe și s'au mărit salarele funcționarilor. Referitor la distribuirea profitului net de K 80,347.68, direcțiunea prezintă adunării generale convocată pe 19 Martie a. c. următoarea propunere: 9% dividendă K 27,000—, Fondului de rezervă K 39,698—; Fondului de penziune K 3,380.33 cu care acesta se urcă la K 30,000—; Fondului cultural K 2,030.16; Remunerațiuni K 640—; Scopuri de binefacere K 2,020—; la dispoziția directorului executiv K 579.19 și transpus pe 1906 K 5,000—.

*

Din raportul acestui institut mai relevăm că revirementul anului 1905 a fost de K 28.415,263.84 cu K 5.109,807.48 mai mare decât in 1904 și că Filiala deschisă în cursul anului 1906 în Bucium a lucrat cu rezultat satisfăcător, plasându-se prin ea K 255,478.28. Revirementul Filialei a fost de aproape K 1.000,000— iar venitul brut realizat de K 12,667.02.

*

Adunări generale au convocat respect. ținut următoarele institute de bani:

- 8 Martie a. c. „Chiseteiana“ în Chiseteu.
 „Ardeleana“.
 „Parsimonia“ în Bran
 10 Martie a. c. „Racoțana“ în Șeica-mare.
 „Avrigiana“ în Avrig.
 „Hațiegana“ în Hațieg.
 11 Martie a. c. „Cassa de păstrare“ în Săliște.
 „Agricola“ în Ecica-română.
 „Crișana“ în Brad.
 „Porumbăceana“ în Porumbacul-inferior.

- 12 Martie a. c. „Bistrițana“ în Bistrița.
 13 Martie a. c. „Doina“ în Câmpeni.
 15 Martie a. c. „Auraria“ în Abrud.
 „Lugoșana“ în Lugoș.
 „Unirea“ în Vad.
 17 Martie a. c. „Chiorana“ în Șomeuta-mare.
 „Vlădeasa“ în B.-Huedin.
 „Voileana“ în Voila
 18 Martie a. c. „Aurora“ în Năsăud.
 „Târnavăveana“ în Sighișoara.
 „Murășanul“ în M.-Radna.
 19 Martie a. c. „Silvania“ în Șimleu-Silvaniei.
 20 Martie a. c. „Fortuna“ în Rodna-veche.
 „Furnica“ în Făgăraș.
 „Hondoleana“ în Hondol.
 22 Martie a. c. „Turnu-Roșu“ în Boița.
 „Brădetul“ în Orlat.
 24 Martie a. c. „Albina“ în Sibiu.
 „Economul“ în Cluj.
 25 Martie a. c. „Cassa de păstrare“ în Mercurea.
 19 Aprilie a. c. „Olteana“ în Viștea-inferioară.

Dividenda băncilor noastre pe anul 1905.

	Dividenda de cupon		Scadența	
	%	K f		
„Ardeleana“	10	10—	8 Martie	1906.
„Arieșana“	7	7—	15 Maiu	„
„Armonia“	8	8—	18 Februarie	„
„Bihoreana“	6	12—	22 „	„
„Bocșana“	6	6—	26 „	„
„Cassa de păstrare“ Săliște	19	38—	11 Martie	„
„Concordia“, Uzdin	8	8—	23 Februarie	„
„Cordiana“	9	9—	18 „	„
„Coroana“, Bistrița	5	19—	1 Aprilie	„
„Coroana“, Timișoara	5	2.50	8 Februarie	„
„Corvineana“	12	12—	12 „	„
„Dacia“	6	6—	1 Maiu	„
„Detunata“	8	4—	1 Februarie	„
„Dunăreana“	5	5—	26 „	„
„Economia“, Cohalm	6	6—	27 „	„
„Făgețana“	6	12—	1 Martie	„
„Fortuna“	9	4.50	1 Maiu	„
„Grănițerul“	9	9—	17 Februarie	„
„Hațiegana“	8	8—	10 Martie	„
„Hunedoara“	10	10—	7 „	„
„Jiana“	5	2.50	1 „	„
„Julia“	12	12—	7 „	„
„Lipovana“	9	18—	22 Februarie	„
„Luceafărul“	7	7—	22 „	„
„Lugoșiana“	8	16—	15 Martie	„
„Mercur“	8	16—	25 Februarie	„
„Mielul“	10	10—	15 „	„
„Murășana“	8	8—	1 Aprilie	„
„Nera“	8	8—	5 Februarie	„
„Orăviceana“	8	8—	2 Martie	„
„Parsimonia“	7	7—	?	„
„Patria“	15	30—	19 Februarie	„
„Plugariul“	8	8—	22 „	„
„Poporul“	6	6—	26 „	„
„Porumbăceana“	8	8—	11 Martie	„
„Racoțana“	8	8—	10 Martie	„
„Sătmăreana“	6	12—	15 Februarie	„
„Schinteia“	10	5—	1 Iulie	„
„Sălăgeana“	6	6—	24 Februarie	„
„Sebeșana“	11	11—	6 Martie	„
„Sentinela“	8	8—	25 Februarie	„
„Someșana“	8	16—	1 Martie	„
„Tibleșana“	8	4—	5 Februarie	„
„Timișana“	6	12—	15 „	„

	Dividenda de cupon		Scadența	
	%	K f		
„Ulpiana“	6	3—	1 Maiu	1906
„Unirea“	10	10—	15 Martie	„
„Victoria“	9	18—	25 Februarie	„
„Zărândeana“	10	10—	11 „	„
„Zlăgneana“	6	3—	3 Martie	„

CRONICA.

Necrolog. Mercuri, la 14 curent a decedat in Brașov, in etate de 70 ani, notarul public reg. ung. *Petru Nemeș*. Decedatul a fost timp de 20 ani (dela 30 Martie 1886 până la moartea sa) *membru în conzi-liul de direcțiune al institutului „Albina“ din Sibiu*, în care calitate a făcut acestui institut, la *Filiala* sa din Brașov, cu vastele sale cunoștințe de oameni și de referințele lor de avere, prețioase servicii. Atât Centrala din Sibiu, cât și *Filiala* din Brașov, au arborat din acest trist incident pe edificiile lor steag negru, iar direcțiunea a delegat din sinul său doi membrii pentru a o reprezenta la actul înmormântării valorosului său membru.

Expozițiunea generală română din 1906.

AVIZ.

Onor. Direcțiuni ale Despărțămintelor „Asociațiunii“, precum și personalitățile din alte centre ale ținuturilor românești, cari au fost recercate din partea Comitetului central a constitui Comitete locale în scopul organizării lucrărilor trebuincioase pentru înze-strarea Pavilionului Românilor din Ungaria la Expozițiunea din București, și cari până acum nu au trimis răspunsul lor la Comitetul central, sunt rugate a inainta fără amânare raportul redigiat pe formularele ce li-s-au expedit.

Deoarece Direcțiunea Pavilionului va trebui să fie pe deplin orientată, cel mult până la 15 Aprilie n. a. c., asupra numărului și dimensiunii tuturor obiectelor ce se vor expune, spre a le rezervă locul cuvenit și spre a îngriji de instalațiunile trebuincioase pentru plasarea lor, — se trimit tuturor Comitetelor locale, atât celor constituite, cât și celor ce se vor constitui în viitor, formulare de Consemnări pentru înregistrarea obiectelor ce se vor expune. Aceste formulare, cari cuprind și instrucțiunile necesare pentru expedițiunea obiectelor, se vor trimite și tuturor particularilor, cari doresc a participa la Expozițiune și cari le vor cere dela Biroul „Asociațiunii“ din Sibiu.

Deoarece Expozițiunea după toată probabilitatea se va deschide deja la 10/23 Maiu a. c., Direcțiunea Pavilionului Românilor din Ungaria se adresează tuturor cercurilor cari se interesează de Expozițiune și îndeosebi corporațiunilor și personalităților, al căror concurs l-a cerut, cu inzistenta rugare: să binevoiască a termina lucrările lor pentru expozițiune în timp cât mai apropiat.

Sibiu, 1 Martie n. 1906.

Presidiul „Asociațiunii“.

SUMAR.

Institutele de bani din Ungaria în 1894 și 1904. — Situația tezaurului public ungar. — Studii practice de bancă. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Ardeleana“, „Brădetul“, „Fortuna“, „Furnica“, „Lugoșana“, „Olteana“, „Silvania“, Aduuări generale. — Dividenda băncilor noastre pe anul 1905. — *Cronică*: Necrolog.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 14 Martie 1906.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor	p. 100 k
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	99-85	100-25
4-2	„ „ arg. Febr. Aug.	99-75	101-50
5	Losuri din 1860 à fl. 500— „ 20% dare	159-60	161—
5	„ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	197-25	198—
—	„ „ 1864 à fl. 100— „	239-25	291—
	Datoria publică austriacă.		
1	Renta austr. aur., scut. de dare	118-20	118-25
4	„ „ Cor.	100—	100-30
3 1/2	„ „ de invest.	91-15	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur., „ „ scut. de dare	113-25	113-75
4	„ „ Cor.	95-15	95-40
3 1/2	„ „ „ „ „ „ „	86-15	86-25
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. „ „ „	216-50	217-25
4	„ p. regul. Tisei sc. de dare	161—	162—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav.	102—	102—
3	Impr. p. regul. Porților de fier	79-80	80-25
4	Oblig. rurale croato-slavone	98-75	97-50
4	„ „ ungare	96-50	96-50
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	267-50	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	97-60	98-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	103-75	—
4 1/2	„ „ „ „ Budapesta	95-50	95-0
2	„ „ „ „ sêrbesti à 100 fr.	108—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	151-65	—
—	Impr. bulgar 1889	120-30	120-50
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100-10	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880	300-50	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101-40	100-75
4	„ „ „ „ 50 ani	—	101-40
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta	100-20	101—
4	„ „ „ „ „ „ „	98-50	98-50
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107-35	107-85
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	100—	101—
4	„ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	98—	98—
4	Inst. de credit fonciar ungar	97-50	98-50
3 1/2	„ „ „ „ „ „ „	98—	89—
4 1/2	Banca ipotecară ungară	100-20	101—
4	„ „ „ „ „ „ „	100-40	98-25
4	„ „ „ „ cu premii	275—	137—
4 0/10	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	98-75
5	„Albina“, Sibiu	—	101-50
4 1/2	„ „ „ „ „ „ „	—	101-50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	101-50
5	„ „ „ „ Brașov	—	103-50
4 1/2	„ „ „ „ „ „ „	—	102—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101—
4	„ „ „ „ „ „ VII.	—	98-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	25-80	26—
	Credit, à fl. 100—	482—	483—
	Clary, à fl. 40— v. c.	154—	—
	Buda, à fl. 40—	174—	174—
	Pálffy, à fl. 40—	179—	180—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	52-75	54—
	„ „ ungară, à fl. 5—	33-50	34—
	Rudolf, à fl. 10—	60-25	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	216—	—
	Salzburg, à fl. 20—	77—	—
	Impr. cu prem. al oras. Viena, 1874	538—	538—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	11—
	„Jó sziv“, à K. 4—	—	12—
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-36	11-43
	„ c. reg.	11-35	11-33
	Napoleon d'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-16	19-17
	20 Marce germ. aur	23-57	23-56
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-52
	Bilete germ. 100 M.	117-65	117-77
	„ franc. 100 Fr.	—	95-97
	„ ital. 100 Lire	95-85	95-92
	Ruble, bilete, 100	251-75	—
	Lei românești, 100	—	95-25